

2019-10-03
I2019/02588/TM**Infrastrukturdepartementet**

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

Uppdrag att utreda behov av förenklade regler för eldrivna enpersonsfordon

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Transportstyrelsen att beskriva de regelverk som gäller för eldrivna enpersonsfordon, däribland elsparkcyklar och elcyklar. Myndigheten ska vidare beskriva omfattningen av olyckor och olyckstillbud där sådana fordon är inblandade. Transportstyrelsen ska dessutom utreda behovet av regeländringar för att åstadkomma ett trafiksäkert och miljövänligt användande av eldrivna enpersonsfordon, som också underlättar för användarna. Utredningen ska omfatta alla regler som är relevanta för användningen av dessa fordon, t.ex. trafikregler, konstruktionsregler, ordningsregler och regler om flyttning av fordon. Uppdraget omfattar även att överväga om det ska överlämnas till kommuner att avgöra behovet av särskilda regler för den egna kommunen. I uppdraget ingår därför att analysera hur de befintliga möjligheterna att meddela föreskrifter enligt nuvarande trafiklagstiftning kan och bör förtydligas eller utökas med syfte att ge kommunerna bättre möjligheter att reglera eldrivna enpersonsfordon. Utredningen ska också omfatta frågan om vad utformningen av infrastrukturen eller stadsplanering innebär för ett trafiksäkert framförande av dessa fordon. Vidare ska Transportstyrelsen analysera om det bör införas krav på uthyrare att lämna information om gällande regler till användare av dessa fordon. Transportstyrelsen ska slutligen utreda möjligheten att införa ett krav på tillstånd för att få hyra ut elsparkcyklar.

De eventuella författningsförslag som lämnas ska i så stor utsträckning som anses lämpligt vara funktionsbaserade, teknikneutrala och utformade så att de minimerar behovet av framtida regeländringar. Vid genomförande av

uppdraget bör hänsyn tas till pågående internationellt regel- och standardiseringsarbete för eldrivna enpersonsfordon.

Vid genomförande av uppdraget ska Transportstyrelsen inhämta synpunkter från Trafikverket, Polismyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner samt övriga aktörer och allmänheten i lämplig omfattning.

Transportstyrelsen ska redovisa hur ett lämpligt urval av andra länder arbetar med trafiksäkerheten för motsvarande typer av fordon.

Transportstyrelsen ska redovisa konsekvenserna av de eventuella åtgärdsförslag som lämnas. Eventuella författningsförslag ska utredas enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Transportstyrelsen ska redovisa uppdraget i tre delar till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) enligt följande:

- En beskrivning av de regelverk som gäller för eldrivna enpersonsfordon ska redovisas senast den 29 april 2020.
- En beskrivning av omfattningen av olyckor och olyckstillbud där sådana fordon är inblandade ska redovisas senast den 1 november 2020. Redovisningen ska även omfatta de åtgärder för en höjd trafiksäkerhet som ett urval av länder har vidtagit inom området. Redovisningen ska vidare omfatta en analys av nulägesbeskrivningen av de åtgärdsalternativ som har genomförts i respektive land.
- En slutredovisning ska lämnas senast den 1 mars 2021 med en beskrivning av uppdragets resultat i sin helhet inklusive eventuella förslag till regelförändringar med tillhörande konsekvenser.

Skälen för regeringens beslut

Svenskt trafiksäkerhetsarbete utgår från nollvisionen, målsättningen om att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor och att transportsystemet ska utformas därefter. Regeringen har höga ambitioner på trafiksäkerhetsområdet och verkar, i enlighet med nollvisionen, för ett effektivt arbete för att minska antalet omkomna och allvarligt skadade i trafiken.

I dag samsas bl.a. cyklar, elcyklar och elsparkcyklar på cykelvägar och vägar. Mot denna bakgrund är det av viktigt att få kunskap om omfattningen av olyckor där sådana fordon är inblandade.

I flera svenska städer förekommer numera uthyrning av elsparkcyklar. Även förekomsten av hoverboards, ståplattor, balanshjul m.m. har ökat markant de senaste åren. Ny teknik och innovation tillsammans med möjligheterna med delningsekonomi är viktiga för utvecklingen av ett hållbart transportsystem.

Det har i vissa sammanhang framförts att det är oklart vilka regler som gäller för dessa eldrivna enpersonsfordon, t.ex. hur och var de får framföras och vilka konstruktionskrav som kan ställas på fordonen och andra krav på den som framför fordonet.

De elsparkcyklar som har blivit vanliga i stadsmiljöer på senare tid och som är konstruerade för en hastighet av högst 20 kilometer i timmen och har en begränsad effekt utgör cyklar enligt gällande regler. Regler finns därmed också för hur elsparkcykeln ska framföras och vara konstruerad. Om kraven inte uppfylls får sparkcykeln användas endast inom inhägnat område. För vissa av de mindre eldrivna enpersonsfordonen kan gränsdragnings-svårigheter förekomma, bl.a. om de är lekfordon.

Det finns således regler i dag som gäller för elsparkcyklar i fråga om hur de får framföras, oavsett hur de är konstruerade eller vilken hastighet de kan uppnå. Det kan dock för den enskilde användaren vara svårt eller t.o.m. omöjligt att avgöra vilken typ av fordon det är fråga om, t.ex. vid sådan uthyrning som sker direkt genom en applikation utan möjlighet att fråga exempelvis uthyraren vad som gäller. Svårigheterna är särskilt stora för utländska turister, en grupp som också i stor utsträckning använder dessa typer av fordon. Den okunskap som användarna kan ha om vilka trafikregler som gäller kan leda till olyckor och konflikter i trafiken.

Det finns enligt regeringen därför anledning att tydliggöra vilka regler som gäller för dessa fordon. Därefter bör det ses över om det är möjligt att förenkla reglerna i syfte att underlätta för användarna och öka säkerheten i trafiken. Ett uppdrag bör därför ges till Transportstyrelsen att närmare utreda dessa frågor och vid behov föreslå författningsändringar.

Den tekniska utvecklingen går fort. Utgångspunkten är därför att eventuella förslag på regler ska vara funktionsbaserade, teknikneutrala och kunna vara tillämpliga på framtida eldrivna enpersonsfordon så att behovet av framtida regeländringar minimeras.

Förutsättningarna för och intresset och behovet av eldrivna enpersonsfordon kan variera betydligt mellan olika kommuner beroende på t.ex. trafikens omfattning, infrastrukturen och stadsplaneringen i övrigt i kommunerna. Det bör därför inte uteslutas att regleringen av dessa fordon inte nödvändigtvis bör vara densamma i alla kommuner. I uppdraget bör det därför ingå att analysera om det i vissa avseenden är lämpligare att lämna över till kommunerna att meddela föreskrifter.

Vid genomförande av uppdraget bör Transportstyrelsen inhämta uppgifter från Trafikverket, Polismyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner samt övriga aktörer och allmänheten i lämplig omfattning.

Utvecklingen av olika eldrivna enpersonsfordon är liknande även i andra länder inom såväl EU som övriga världen. Vid genomförandet av uppdraget bör det därför undersökas om andra länder har vidtagit särskilda åtgärder för att främja trafiksäkerheten.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Monika Przedpelska Öström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EUK

Justitiedepartementet/L3, L4 och PO

Finansdepartementet/BA och SFÖ

Miljödepartementet/ME

Polismyndigheten

Trafikverket